

”Pilgrimsfalk Sverige” – en arbetsgrupp inom SOF Birdlife Sverige

Bakgrund

Projekt pilgrimsfalk startade 1972 inom Svenska Naturskydds Föreningen (SNF) och omfattades inledningsvis med bevakning av kända boplatser, inventeringar och avelsarbete för utsättningar av falkungar både i vilda bon genom ”fostering” samt i utvalda branter genom ”hacking” och därefter förhoppningsvis kunna ringmärka ungar i vilda bon.

Populationen var i botten 1976 med endast ett häckande par i södra Sverige och en handfull par i Norrbotten. Efter mer än 40 års arbete är nu pilgrimsfalken rikstäckande fortfarande med statusen NT (Near Threatened) nära hotad.

Utsättning av falkungar i Dalarna startade 1994.

Avelsstationen i Kungälv ansvarade för uppfödning av ungar genom att ha ett 10-tal avelspar som levererade ägg som därefter maskinkläcktes. De nykläckta falkungarna matades tills de var klara för utsättning vid 35 dagar.

Ungar om 3-4st. sattes ut på väl valda platser i Dalarnas län genom så kallade ”Hacking” vilket innebar att ungar matades tills de var ca 40–42 dagar varefter hackinlådan som de suttit i under ca 5 dagar öppnades för att frisläppa de nu flygga ungar.

Falkarna bevakades intensivt och matades av medlemmar ur Leksands Fågelklubb under 2–3 veckor för att därefter bli självständiga och börja jaga på egen hand, oftast lämnades utsläppsplatsen då av falkarna för gott för att förhoppningsvis året därefter hitta en partner och en bra bohälla i en lämplig brant för att häcka.

Efter 6 år av utsättningar med totalt 55 ungar frisläppta på olika platser i länet fick Dalarna år 2000 de första 2 lyckade häckningar som ett första kvitto på att vi lyckats med arbetet med att på sikt återfå en population i Mellansverige.

Utsättningar av ungar fortsatte därefter fram till 2008 då Dalarna fick ytterligare 2 häckningar, nu på totalt 4 lokaler. Därefter fortsatte utsättning av falkungar i Hälsingland under 2006 fram till 2010 då det även där började bli flertalet häckningar.

Efter 2010 har Pilgrimsfalken etablerat sig vidare upp genom Hälsingland, Ångermanland, Medelpad, Härjedalen och Jämtland med par från i huvudsak falkungar från starten i Leksand 1994.

Arbetet med att sätta ut ungar i Mellansverige har nu resulterat i att den sydliga och nordliga populationen knutits samman samt att ett genetiskt utbyte har skett inom den Fennoskandiska rasen *Falco peregrinus peregrinus*.

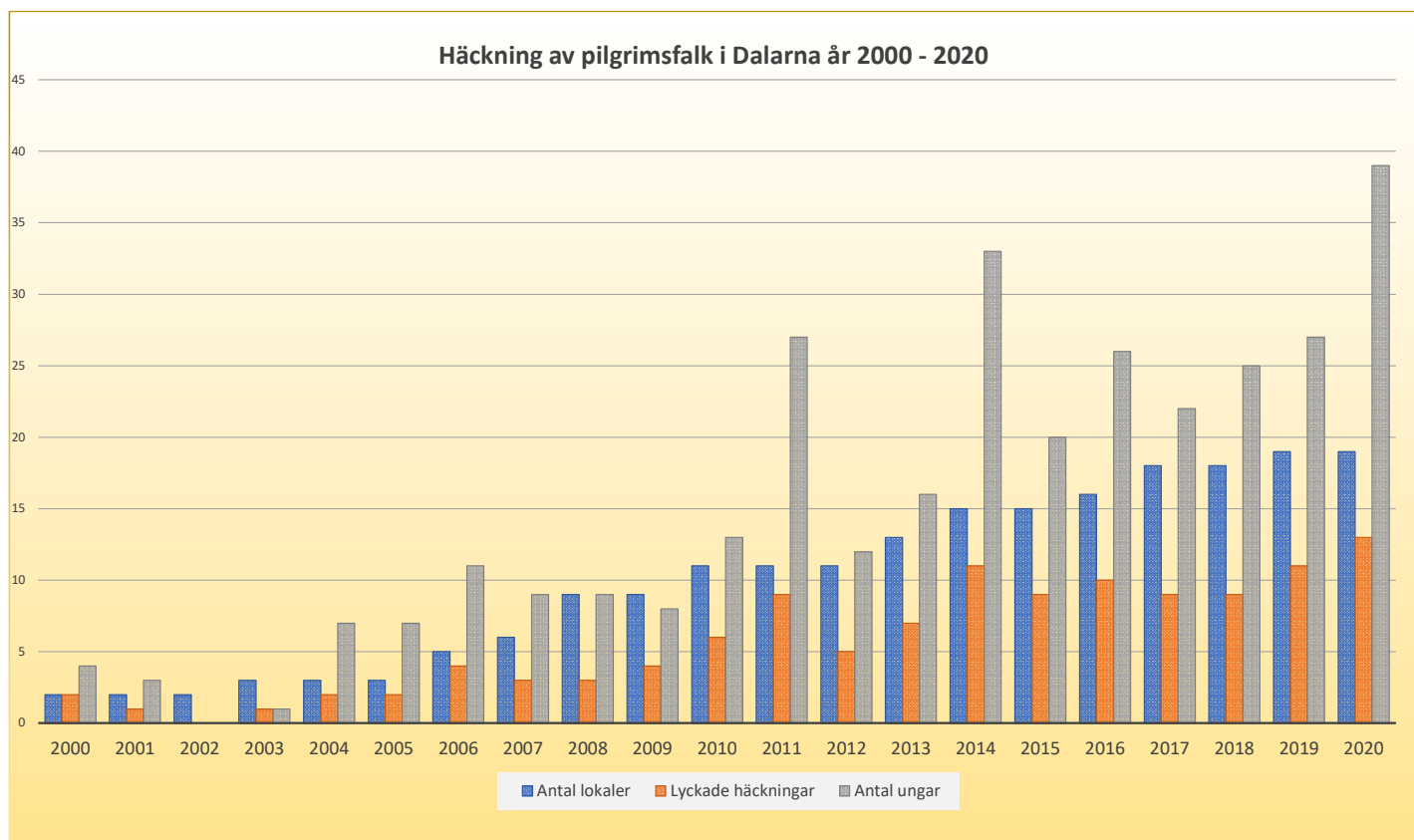
Arbetet i fält med inventering och ringmärkning bedrivs idag genom lokala ideella grupper i stort sett i hela Sverige, en falkpopulation som idag omfattar minst 350 falkpar.

Pilgrimsfalk Sverige

För att säkra en fortsatt uppföljning av den expanderande populationen av pilgrimsfalken samt stärka samarbetet mellan de lokala ideella grupperna har en interimistisk arbetsgrupp startat ”Pilgrimsfalk Sverige” inom Birdlife Sverige under 2020 i syfte att:

- följa pilgrimsfalkens populationsutveckling i hela landet med hjälp av de redan etablerade lokala grupperna.
- utveckla det ideella engagemanget och anpassa fältarbetet med att följa pilgrimsfalken i fält och vid behov samla in rötägg, blod eller fjädrar då farliga kemikalier fortfarande släpps ut i naturen.
- i ett samarbete med Birdlife Sverige kommer en ny verksamhetsplan och finansieringsplan att utarbetas för de kommande åren.

/ Arbetsgruppen för bildande av ”Pilgrimsfalk Sverige”/

Diagrammet visar hur utvecklingen av häckande pilgrimsfalk i Dalarna ökat sedan utsättning av ungar startade 1994.

En fyrkull som precis har blivit ringmärkt, vägd och välsignad.